

Недељко Зеленовић

**ЧУВАРКУЋЕ
И РАСКУЋЕНИЦИ**

МАТИЧНА БИБЛИОТЕКА
ИСТОЧНО САРАЈЕВО
2007.

САВРЕМЕНА ПОЕЗИЈА

књига 2.

Рецензенти

Владимир Настић

Симо Кларић

Уредник

Милан Нинковић

сађење чуваркуће

УКРАДЕНИ ГРАД

Било нам је доста ракија и жена
Промашени хици снајпера са зграда
Сад се само бојим таквих успомена
Живчаних стражара украденог града

Суђено нам било на лопати земље
Убијене птице пјесме жутог кљуна
Не може ни сунце против тешке мемле
И уличне правде што нема разума

Враћамо се с дозом српскога ината
Вребају нас очи урокљиве луде
Њима није доста ни смрти ни рата
Томе што смо живи хтјели би да суде

ПРИЈЕ НЕГО ОДЕМ

Прије него одем
крст да забодем
тамо гдје ће глава
вјечито да спава
вјенчаћу за ријечи
судбину што лијечи
Шаранушу и галицу
беда Сава Виконицу
бајонету зарђалу
и Николу Крсну славу
па оца и моју мајку
прву ружу у замајку
прије него одем
крст да забодем

КОГА НЕМА БЕЗ ЊЕГА СЕ МОЖЕ

Кад се склопи жута расквашена глина
и свештеник пошкропи чашом рујна вина

Још немало ријечи испод људског гласа
од мртваца прошлост помало таласа

Па иће и пиће све за покој душе
заборав је брзац; хватајмо за гуше

И све је по старом није згасла зјена
без њега се може кога више нема

ЈОШ СЕ САМО БОЈИМ БОГА

Још се само бојим Бога
а њесара баш нимало
тражили су не знам кога
прст образа у џеп стало

Можда се и себе бојим
у смирају свих дамара
и очима кад zaloјим
кад ме ријеч исшамара

Не дозивај и не тражи
пун је мјесец исувише
да ми танке нерве дражи
потцртава и не брише

Још се бојим Бога само
божија је и последња
или тамо ил овамо
да смрт буде мање биједна

НОЋ ПУНОГ МЈЕСЕЦА

Чујем како вјетар
сазријева у ноћи
то се буни етар
доброта у злоји

Проказан ко ругло
мјесец глуми бога
задригло округло
лице убогога

Звијезде му се смију
и облаке кроје
у њедрима змију
смрт његову доје

Нови дан је сјена
створење без лица
горак као успомена
жаока и злица

Поново ће звијезде
(мјесец само можда)
да се угнијезде
могу и без вожда

ПОБЈЕГЛА ЈЕ СРЕЋА

Побјегла је срећа у земљу без лица
краљевство без краља
кућу без синовца

Тамо гдје је живот глупа сапуница
и закон од маља
империја новца

За месине черек сад чељусти звече
у царству без цара
граду без младара

Модрице на тијелу ко ударац јече
оштар трн немара
небрига владара

Отаџбина нам се извргла у ругло
нико бриге нема
нема ни памети

Све на њошак а све на округло
завлада бена
и себи се свети

И НИЊЕ И ПРИСНО И ВО ВИЈЕКИ ВЈЕКОВА

Глагол је бисмо
негдањег кова
и ниње и присно
и во вијеки вјекова

и Амин поп чати
земља и трава
и сви свјати
и с коца глава

јакo и нејакo
убога дјеча
без али и ако
уз свога свеца

де раба Боже
помилуј својего
кажи да множе
и није и него

сужањ у апсу
вериге часне
и у колапсу
кад крв спласне

и опет јесмо
старога кова
и ниње и присно
и во вијеки вјекова

ПРВО ПЕВАЊЕ ВЛАДИМИРУ

Ево и моје слепоочнице
Владимире - устрељена сено
па удри метком плоштинице
нек буде све крваво црвено

Предајмо стих као штафету
док румен исток дозрева
можда је свеједно што смо на свету
кад у ведру небу муња сева

У сонету овом спавају змије
гуштери акрепи и шкорпије
а ти откри високо чело

понуди живот зарад рођења
за сваког скота исто опело
кад грешни падну на колена

КАД ДОЂУ ПО МЕНЕ

Кад дођу по мене
неће ме ни наћи
у њима сам увијек
кад се небо смрачи

тражиће ме свугдје
куд год око може
сјетити се неће
да сам испод коже

само ће се стрести
кад их прођу срси
јер моје је срце
сред њихових прси

кад отворе врата
празна соба зјапи
под њиховом кожом
моја душа вапи

ДВА ЛИЦА

Дах је само сат који откуцава
Мисао је само клица будућег пораза

Под спуштеним капцима два свијета
Живимо испод површине свијести

Намрешкано огледало воде памти
У табанима и длановима два живота

У двојностима преживљавамо паралеле
Кад се сретну - једноставно се пониште

НА ПОЧЕТКУ КРАЈА

Преболеће земља ноћ нашега тела
и оцвалу ружу сина разметнога
Одакле дотече та вода опела
да препозна главу и на коцу глога

Испиј купу вина и чашу ракије
Жедна снује земља време прапочетка
Лези и мируј и зло се школује
у барута снази и у зрну метка

Ако те препозна ужарена лава
и вода пожели да буде победа
ти опет љути Бој се заборави
и судбине клете што живот надгледа

СОНЕТ ЗА БРАНКА

Певао бих грлом за Бранка
из душе из петних жила
али се не показа лице данка
и хумка где гнездо је шева свила

Посекли су корен врбе у парку
али невидљиве гране небу стреме
пронаћи жишку у црном угарку
ако не можеш себе пронаћи мене

И најзад ће дрво - јутро моје бело
сањати сном праведника
као што сањају невина деца

а зна се на шта се ово наше свело
време без образа и лика
кад и земља рањена пати и клеча

ДОБАР ДАН

Добар дан добри дане
Добро дано и теби и мени
Добро нам је када добро сване
Кад се небом зора зарумени

Добро јутро у добро свануће
У добру је лако добар бити
Но је тешко изградити куће
На злу месту право говорити

Ој сутону здраво ти у лице
Млечно небо теби добро вече
Поздрављам вас пресјајне звездице
Добро било и теби месече

Добар дане у твојем сваком трену
Живих нас је све мање и мање
Ваљда смо ти на доброме гласу
Само мртви твоје смо имање

МОЈЕ РЕКЕ

Синоћ ме је Дрина љуљала у крилу
тепала на уво нежну успаванку
пенушава била личила на вилу
на сунчаних зрака линијицу танку

Ноћас ме је силна носила Неретва
рукама везаним у челичну жицу
избелеле кости одавно су жетва
а кичма ми кућа залуталом хицу

Негде у тој тмини слушао сам Саву
ваља камен песак и земљу црницу
до стопала мојих докотрља главу
поломљене кости трулу хрскивицу

У зору се јави крвава Морава
све јој бела пена удара на уста
тресе јој се тело треба кључ и брава
да затворим рану где крв куља густа

ИЗГУБЉЕНИ ВЕК

Избледеле кости и гнездишта птица
Корен небо држи и надгробне плоче
Као и под травом и горе је тмица
До смрти се мора до живота хоће

Покрадена деца тужног чешљугара
а кости се саме извргле у мемли
Лисице се бесне играју дугара
Животињска врста царује на земљи

Заборав нам добро успева ко жито
а крв само црна замашњена флека
смртоносне цеви домаћинско витло

наша десна рука и оруђе века
Хоће ли нас звати изгубљени дани
и године посне у којим смо клани

ИНАТ

у пржину иловачу
када тијело спуште
тад гаврани нека гачу
змије језик пуште

до тада ме спаси Боже
звијери с трагом ума
на кочеве беру коже
реже из подрума

ја побјегох и у шуму
ријечи као дрва
сами нека се прокуну
у биједна црва

опет пјевам и говорим
истину у лице
нека невин и изгорим
ал' остаће клице

у црницу и у камен
у прах тијело оде
нека крст је знамен
негдје поред воде

МИРИС КРАЈА

Ни цвет маслачка
Ни ружа пах
Готово и тачка
Сад мирише страх

Само сећање
И празна душа
Тек више мање
Још срце слуша

Топот коња крви
Сад се не чује
Кад све се смрви
Чекињем олује

И ето ноћи
Ко црно њебе
Живот ње проћи
И мимо тебе

Ни цвет маслачка
Ни румени тај
Готово и тачка
Сад мирише крај

ЧУВАРКУЋА

Кад је само од глине и прућа
И тада чуваркућа

Кад је од соли зноја и черпића
Цвјета чуваркућа

И кад је дворац кољеновића
На крову чуваркућа

Чак кад је сепет ребара и дах плућа
Опет је чуваркућа

РАСКУЋЕНИЦИ

У туши се ватра ковачу без мијеха
Наковањ рђа добрано нагризла
Па нема више ни гласа ни смијеха
И суши се у врту млада рибизла

Руши се оно што створише зидци
Пресуши каменолому и кречани
Само се повремено и по прилици
Користе тати злице и згубидани

Скелари бродари и крмароши
Сањају дрво жељезо и газ
Док пират гусари и пустоши
Продавши за дукат душу и образ

Роје се пчеле без кошница
У леглу муњак чемер и јад
Све коњи и волови без мошница
И сит нехљебовић не зна за глад

О Боже шансу дај раскућенику
Неће ли памети доћи блеса
Дај и њему црном мученику
Још једну прилику с небеса

ЗАНИЈЕМИЛА ПЈЕСМА

Из мене проговор а из тебе ништа
Ко се у том колу наиграо
Ватре и плама нема из огњишта
И млински је точак сам од себе стао

Од срчаних мана поплава је дошла
Анемија душе без копна у мору
Нестварна се чине љубовања прошла
И цјелов на усни као на умору

На кога је камен избацила рука
Па се ломан повраћа у лице
Подигла се мотика и кука
И животе наше косе немилице

Има ли краја када краја нема
Руина од снова душу онечисти
Без спаса од стиха посних катрена
док се за покој поју акатисти

У котвљене барке загорчане наде
Труне дрво грког полузаборава
Не зову нас више отужне баладе
Кућа и земља расковник и брава

ЉУБАВ

Крв твојих жила
Црв моје сумње

Жрв твога жита
Мрв мога хљеба

Брв твоје воде
Врв моје слутње

Срс твога нерва
Мрс мога тијела

Трс твога бола
Трн моје увреде

ЦРКВЕ СРПСКОГ САРАЈЕВА

Расипа се у недјељна јутра
прашина с црквених звона
данас је почело сутра
да лијечи срца болна

Свети је Ђорђе са Враца
послао поруку сину
аждаја језиком палача
копље јој у срце свину

Одговор Острошког Василија
главног стражара Вељина
С браћом сам ево и ја
препрека није даљина

Јеком Игман одзвања
Петра Сарајевског глас
Србин се до земље клања
и тражи роду спас

ПОЗОРИШТЕ ЛУТАКА

Лутак на жици у театру бола
Играм на даскама што живот значе
Глуматам срећу неспретног кловна
Што у исто време смеје се и плаче

Не желим бити марионета
Да покрет прста судбину реши
Следећи корак будућност света
Хоћу да сам човек и да грешим

Отимам срећни комадић себе
Да знам ко сам зашто постојим
Од зид главом без потребе
Ожиљке више и не бројим

Крпене лутке глуме строгоћу
Режисер скривен параваном
Ужива у забрањеном воћу
И хоће да игра се мојом главом

УМЈЕСТО ПОМЕНА

Гдје лежиш часни Јоване
док гробнице зидају туђци
вериге за зглобове коване
да се огрију на муци

Шта се згодило зидцу
уморном мраву и ласти
ко закла свјетлост свитцу
и сахрани без помасти

Уцрњен образ не сије жито
струњену земљу трбух боли
мјесто кандила ломно витло
погача без иједног зрна соли

БАБАРОГА

У тмуши и збјегу
у сузи без ока
зачапреном леглу
уклетства дубока

Стрмекнута аветно
довјечно у збору
са ђаволом сметно
убражђено ору

Преврнута вјером
ружно богоради
сулудастом мјером
несрећом се слади

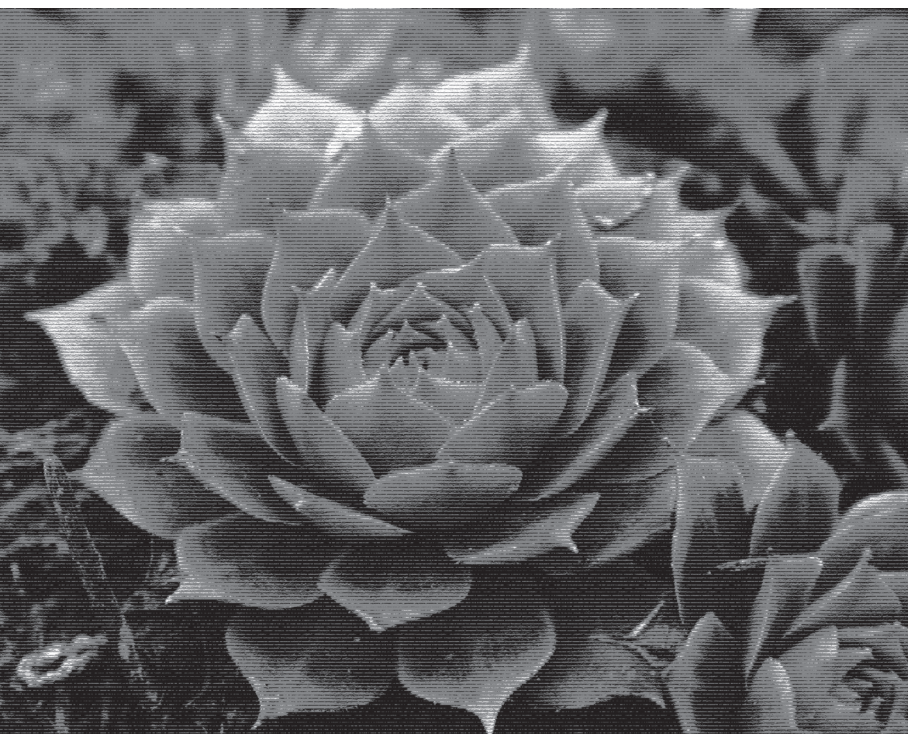
У бездану амбиса
острашћену злицу
удари је с клиса
разбиј јој вилицу

Када занемоћа
тамјана и крста
нек изгори злоћа
и одумре врста

НЕУЧИНЉИВ ЧОВЕК

У промицању времена
неучинљив човек је инадан
Сам походи у своме пасјалуку
Зањори се у сопственост
Сметне с ума сенокос и пчелу
и човека
и дрво
и земљу
па бауља сам
несрочен
у нескладу васељене

Пупча у њему самољуб
као црни цвет зла
па кад се исекара
посвади
избогоради
поврне се људсковини
а остане му само
да се замакне ужетом

залијевање чуваркуће

БРЂАНИ

Ој Брђани у брдима
међу класјем међу житом
у стијенама
у пржини
међ' травама
шумом витом

иза Гаја и промаје
Вјетренице нетремице
Товарнице и Главице
Трешаница и Преслица

љети смиље и ковиље
зими снијег пољем вије
Ој Брђани и Брчани
Пјесковача Храстовача Загајњача

бадањ бадља у очима
у мог ђаће поочима
имам мајку и помајку
мога брата полубрата
исто млијеко у венама
крв црвена и бијела
са сијела и са прела
комушари и чешљари

на громили лоза расте
позобаше зоб нам ласте
а чека нас вјечна кућа
на врх брда Кукавића
из дувара зној нам бије
на ногама букагије

на ледини на међини
Пјешевица Виконица

Град Градина и Брадина
на Точило на мочило
Бијело вино
и Жабљаци и Живаци
од Алексе Алексићи
од Драгојла Драганићи
и Мандићи
и Глигори
Свети Борђе и Борђићи
и Зелени од Ађима

и Шиници од Јађима
уз јелике уз Кукрике
низ врљике
млади лисник
буковина
љесковина

грабовина
уз Камење са знамењем
иза Сада Расадника
шљивом зрелом јесен витла
уз Вртла и низ Вртла
дивља крушка оскоруша
и Такиша
ајд вочиње низ Дочиње
уз Бањ брдо
Лапов до
пред ралицом шарен во
а уз Луку љето вуку
Оровик и поточаре
тјерај овце у Овчаре

ајд у Бару по шубару
ој Брђани ногом стани
низ Потоке
уз дотоке
под Орашак на пропланак
и на Лукањ баш ко бухањ

дај ми луча нека гори
на Луку на Лучицу
да видим вретено вуну и преслицу
буре бурило кацу стап
гумно обор тор и трап

идем кући на Росуље
и од куће у Метнице
са Брвачке све свјетлице
за Борачку Зеленушу
за Куљанку Стојанушу
Лепурушу и Јањушу
Бербакушу Шиникушу
а посебно Шаранушу

од Брђана до Брчана
за цигар дувана
на Оровик чесму
ко у ову пјесму
за огњиште и вериге
машу сацак и машице
до у Валу пјешице
у Слану воду слатку а плаву
све за образ - образ ни за главу

Окрајак и Орашак
овце пасу на утрини
звона звоне у планини

дај ми урде урдењака
из шкипа кајмака
разљевена вареника и јомужа
сурутка и млањеница
крава ми је храњеница
а јуница плањеница

ој Брђани и Борчани
не у очај
већ Драгочај
српско звоно у инат
преплавило Чират

грумен земље за простирку
хладан камен за под главу
јовова фрула за свирку
трнов вијенац за славу

држе ме у шаши
Преуља и Отлаци
Милојка и Миљока
Милијана и Бојана
Иван седло кад је ведро
и Иван планина кад је југовина

гдје закопаш мотиком
и заореш ралицом
испод земље ко кромпири
Србин вири

у торби јечменице
и двојнице
торотана - сиротана
у Ластву по жиоку
дирек греду и баскију
ручку за Димискију
лепирицу ко лептирицу

главарину плаћамо дукатом
сина свога
братом старим сватом

у довратку слап мараме црне
у кандилу задњи жижак трне
тамна сјена
до Црвених стијена

и опет:
зажути се јутро
од Козника до Возника
слава - свадба
Трешаница - вјенчаница
уштап мијена
са Лазина до Црвених стијена
у по дана
у по ноћи
куд год поћи
кући доћи

у Јарике по врљике
у Торине по стожине
Почивала Кокорине
Бијеле стијене
Брвачке планине

за навилјак сијена
и приглавак вуне
ријеч једна цијена
а другом се куне

наоколо у буковикм
а све право Ораховик
све ми нешто ништа није
мили боже шта ли ми је

Кругла и Кавада
на крају завада

удара пратљача
одјекује Оровик
одговара млад храстик
као да се коло вије
око стабла Сенабије

све свјетлице потковице
од мењник копитом
од кичму лопатом
грбава ми леђа
од туђијех међа

за благо нам објутрица
а за чељад обданица
попасак за обоје
на Росуље са росом
на Косишта са косом

крушка ко крушна мрва
ракија задња и прва
Оскоруша и Такиша
Жутица и Медница
за душу и подушје
за рођење и крштење
за храну и сахрану

платили смо главарину
узеше нам гробарину
увијек тврдо Кукавића брдо
кренули смо са Окрајка
кукала нам мајка

оробије митничари
у црно нас дукатари
паде звијезда и не нађе гнијезда
вјечна кућа брда Кукавића

ој Брђани на осами
ето глади без чељади
куд очи туд и памет
живот нам је разапет
од каме и ножа
решето нам кожа
и лијечимо ране
на све четир' стране

пуста оста пустолина
без огњишта брђанска долина

Коњиц ногом нека стане
под копитом муња сијевне
нек загрми
нек Брђани
нек гром крене са небеса
са Илијом
на Спасовдан
на Петровдан
Мала Госпа тихо зове
преобрази Свети Лука
нек се дигне мотика и кука
Јовандане
Стефандане
на Никољдан небо гори
а на Божић пјесма с' ори
на Тројчиндан сва тројица
са небеса посланица

не дај Боже да угасне
да нестане српско племе
немој пусто крсно име
нека нема
и мене са њиме

приспи Симо
а притрепљи Трипо
све небески испосници
светог звања уписници
нека нема и када га има
нека нема мога завичаја
нека нема и нек се не спрема
када мене више тамо нема

Видовдан ће извидати ране
копље тешко Ђорђе ће да макне
Лазар оком боли да однесе
болном руком воде да принесе
посестрима вила на пољу нас
све у гнијездо свила

све сам своје закључ'о у срцу
венама ми још сјећање тече
палим свијећу погинулом мрцу
од нас самих ништа није прече

ој Брђани на осами
хајде ату ногом стани
сачекај ме кроз воњњаке
и припремај сад бардаке
ето мене
ја сам пош'о
и мртав сам
теби дош'о

аој мене сиротана
без живота без Брђана
како дрво да израсте
чему живот лишће гране
нема мене у Брђане
нема стабла без коријена
нити вида без Црвених стијена

пјевај пјесму
и састави кајду
кад нас нема
јебеш такву вајду

ГРОБЉЕ НА КУКАВИЋА БРДУ

- 1 -

Тамо је изнад села
ко видиковац гробље
кад смрт нас буде срела
и јесмо њено робље

Опојан и погребен
сваки од нас ту ће
окупан поново леден
међу камен и пруђе

Кућа божијег раба
два са метар се свела
док свјетина наглаба
мирно стражари капела

Звоно на једну страну
земља земљи пепео пепелу
из свијета у свијет бану
по завршеном опијелу

Корак по корак живи
чека вас живот биједан
шуми ливади и њиви
онај се родио један

- 2 -

Шљиву трешњу и дуд
један орах коштунац
засади за живота
вјечно уморни отац

Од истог шњивовог дебла
сковах му тврди крст
да га на оном свијету
исти показује прст

Хтио сам лисник са храста
мирисног сијена стог
поред његове хумке
кад узе га себи Бог

Десно од свога дједа
сахраних оца крај оца
само још ово гробље
оста од родног сеоца

Саво Бурђа и Лука
Неђо Милица и ини
вјечито иста мука
на гробљанској утрини

Довољно камен спрам главе
за покој њиховој души
у име животне славе
да се временом уруши

Осушен букет цвијећа
тамјана мирис тешки
у лоју згаслих свијећа
у нашој вјечној грешки

Кроз траву вире кости
срасли у земљи коријени
као кад - Боже опрости -
у страху човјек заниједи

Нестало месо хрскавица
сјеме новог живота
у србозем отишла клица
да се душом омота

СМРТИ РОДИТЕЉА

1.

Мој отац лежи на постељи
опасна звијер једе
његово лијево плућно крило
хоће срце да загризе

Кад се накашље
мале птице бјеже
из крлетке ребара

Говорим му:
Ћаћа, аутосугестија
Сваког дана
у сваком погледу
све више напредујемо
И надам се

Он се болно смијеши
копни као снијег
подрхтава му сиједа ријетка коса
као лишње жалосне врбе

Мали,
говори ми:
Нећу да патим ни себе ни вас
умирем срећан и богат
четворо дјече
четири стране свијета

десеторо унучади
десет прстију
младар нашег стабла

Није богат човјек
који има новац
већ онај који има дјецу

2.

Сједи на постељи
у руци иконица Богоматере
споро се крсти
шуште ријечи молитве
као лишће са грана
откидају се сузе
и падају на лик Велике Госпође

Ти
по којој име добих
учини последњу жељу
Мени је мјесто поред друга
удобна постеља са крстачом
на Кукавића брду

И
изродисмо
одгојисмо
оженисмо
удадосмо
дочекасмо
умножила се кућа
осрећила
сад починимо

Срећна су дјеца
која сахрањују родитеље
несрећни родитељи
што сахрањују дјецу

МОЈЕ РУШНЕ СЕСТРЕ

Окречите собе након смрти
Ставите слике у рамове
Ретуширајте осмјехе

Спалите одјећу и постељину
Обавите седмицу посну
И четрдесетницу мрсну

Надгробни камен ударите
У години првој
Залеђених осмјеха у мрамору

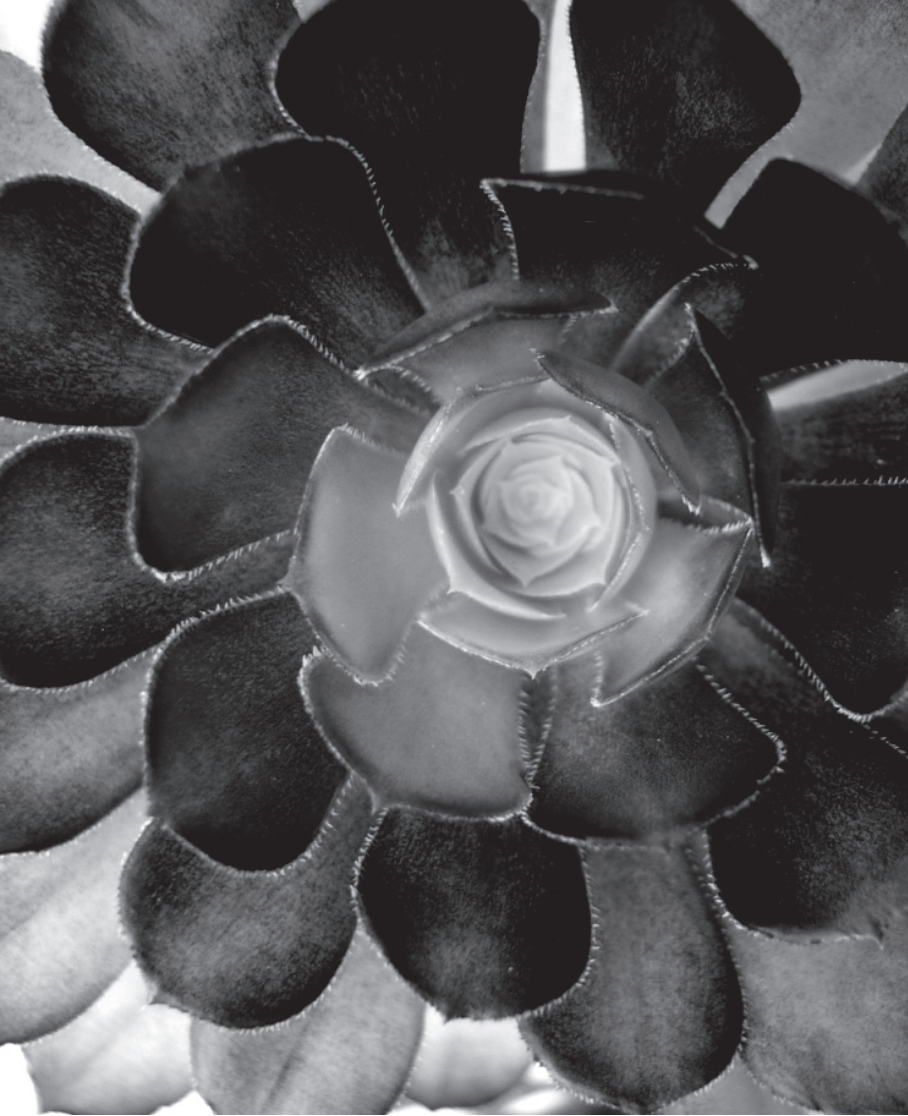
Моје три сестре у црнини
Рушним рубљем руше срца
За руке ко дјецу воде сјећања

Васкрсом почиње мај
Овако отац печење...
Овако мајка боји јаја...

Сутра пшеница преливена вином
Да исклија у нашим душама
У нашим очима

Трепер свијећа
Пламичак живот кандила
Дим дисање тамјана

Моје сестре убрађене марамама
Носе оца и мајку
У нарамку као хљеб

листање чуваркуће

КАО ПРЕЦИ

Зашто, црњо, засијечаш коца?
Неко мора, када нема оца!

Зашто, јадан, запретаваш јаву?
То је колац за луду ми главу!

Опсоваћеш као Влах са коца?
Да ме и смрт подсјећа на оца!

ПОХОЂЕЊЕ ЗАВИЧАЈА

Ако ме се одрекну трешње
јабуке шљиве и такише
те души буде за трун тјешње
нека ме онда не буде више

Ил винов до и грожђа бобице
не буду мирисом познали ход
као меси нека ме коштице
стријељају тужног и убогог

Ако се нагну крајпуташа
и свијећу пламен пољуби
ничег нећу да се плашим
и под земљом су моји људи

Ако се цријеп омакне с крова
пред ноге моје падне уморне
биће то ехо роднога зова
поздрав од куће суморне

И бићу срећан као траве
што горе на гробу мога оца
изнад те драге сиједе главе
испод дрвеног крстокоца

ПЈЕСМА СТРАХУ ИЗ ДЈЕТИЊСТВА

У млину рушном шкамучеш
Репати враже њопави
Вређу на главу навучеш
Лице себи да поправиш

Бјежи у гору у воду
У ријечи простом жрецу
Не смијеш ни у поводу
Да страшиш нашу дјецу

Не погани рабу мливо
Кроз шкрипу поточаре
Јер све је овдје рањиво
Гдје пауци тихо глумаре

Анатема на те рогати
Онамо кућа од наше
Тамо ђеш кужан свратати
Да нам се чељад не плаше

ЗИМА У БРВАЧКОЈ ПЛАНИНИ

Ето зиме из Преслице
припремите саонице

на цјепалу биљу коју
сијена марви у присоју

Ето снијега низ планину
ложи смреку под сланину

и лигуре подмажите
кајасом их притегните

С Виконице мењава је
зима љетну жегу каје

Никољдан је дај дарове
са Бањ брда вјетар зове

ЦРВЕНО СЛОВО

у неђељу
посвећен неђељко
свијетла сриједа
и у њојзи сретко
петковица
петка
преподобни петко
а суботом
само суботићи

понеђељак
уторак
четвртак
свакако су
у црвен бојени

им л' дана
без очињег вида
задушница
кад не служе свијеће
за кандила
никад доста уља

СЈЕНАРИ У БРЂАНИМА

Голуба се, покупимо сијено,
Покиснуће, остаће нам тљено.

Ја покоси, а киша пороси!
Ја преврни, а трава поцрни!

Ну облака од Отлака,
невремена од Црвених стијена.

Привежите колане коњима,
ил' пластите, ето вам, стожина!

Голуба се, носите навилјке,
све вилама бацај на врљике!

Ја покоси, а киша пороси.
Ја преврни, а трава поцрни.

ОПУСТОШЕНО СЕЛО

Оболила ова плућа
срце болно усред плача
лијек није чуваркућа
што гријехе наше плаћа

Бјелоруке брезе ћуте
нијемо ишту сунца неба
кроз зарасле стазе путе
звијер ружна још нас вреба

Зли дођоше барутаном
силоваше питомине
нико да се баци камом
ништа таму да размине

Ућутала трава вода
пјева нема ћућор тица
занијемила и слобода
спарушена свака клица

Немам чему да се вратим
а ни коме по прилици
само пустош душа снатри
у тој празној невидици

ПСЕЋА СВАДБА

Мркодолом мрцињаче
псећи свати силно језде
а са чесме Баракуше
капљицама лију звијезде

Ти пречицом назасуке
ногоступом сад потечи
и не звјерај већ преда се
стимаће те славни преци

Ојањило ослабило
не утече не побјеже
јањце склони морне овце
неста двиска јал шиљеже

ОСИНОВЉЕЊЕ СНА

Буди ту моја препланула крви
Кад се планине година руше
И када тело шкољки дрви
И посмртни ветар јауче и пуше

Младара пањ с бокором лишња
Корачаће сном између три јаве
Није река живота нишча
Као што таме хоће да плаве

Спава звезда коју не пита нико
С породом њеним бити шта ће
Док се небом креће једнолико

Не разуме зашто горко плаче
Мајчинско срце у пепелу страве
Због утробе што јој дође главе

ОДЛАЗАК ОЦА

Нек ме пути појеле ко свата
док ми село игнорише људе
за чемер се и не прима плата
несреће се саме себи нуде

Плете отац ко плетиво причу
све се дало билом аористу
већ пред кућом и сестре наричу
мајстор мјери волумен за бисту

У Борчани неће ни Окрајак
не жури се ћути и не врда
ноћ је дошла угасио данак
поглед сине с Кукавића брда

Не туши ми свијећу у прозору
док ме земља не опјева пјесмо
са мном свако у воду и гору
док вас има и ми с вама јесмо

ПИТАЊЕ НА ПРАГУ РОДНЕ КУЋЕ

Гдје се клупко запрело
Јабука у грлу запела
Куд ме је небо одвело
И душа сушна опрела

Па ломан свијетом батргам
Тражећи мира спокоја
Године с тијела потргам
Не би ли суза покоја

Не би ли сунчева огријева
Среће богде божије
Радост да се не снијева
Осмијеха да се пролије

Ил скопак земље бусена
Бар сред житнога трса
Ића и пића спрам помена
Рибе ил каквога мрса

ВИНОВНИК

Није због међе и мењника

Због тешке ријечи
Због ружна геста
Због безобразне мисли

У љескову гају
У шљивику
На ледини
У вртлима
На громили
У пржини

За образ и част
Из поноса
Из ината

Дјечијег плача ми
женине ђутње
Мајчине ми заклетве
Очева аманета
Славе ми вишње небеске

Лајао ко пас
Горио ко луч
Главе се не наносио
Не дочекао провидна дана
Зуба не обијелио

Није због међе и међника

Због првог и потоњег
Због неба и кише
Сунца и мјесеца
Клице земљине
Због откоса
Свирале и стада
Во вијеки биће
Било и битисало

ЕПИТАФ НА ГРОБУ МОЈЕ МАЈКЕ

Ни воде
попила нисам
колико суза пролих
кад умријех
овдје
у гробу
тек се одморих

САДРЖАЈ

САБЕЊЕ ЧУВАРКУЋЕ · 3
Украдени град · 5
Прије него одем · 6
Кога нема без њега се може · 7
Још се само бојим Бога · 8
Ноћ пуног мјесеца · 9
Побјегла је срећа · 10
И ниње и присно и во вјеки вјекова · 11
Прво певање Владимиру · 12
Кад дођу по мене · 13
Два лица · 14
На почетку краја · 15
Сонет за Бранка · 16
Добар дан · 17
Моје реке · 18
Изгубљени век · 19
Инат · 20
Мирис краја · 21
Чуваркућа · 22
Расукњеници · 23
Занијемла пјесма · 24
Љубав · 25
Цркве Српског Сарајева · 26
Позориште лутака · 27
Умјесто помена · 28
Бабарога · 29
Неучинљив човјек · 30

ЗАЛИЈЕВАЊЕ ЧУВАРКУЋЕ · 31

Брђани · 33

Гробље на Кукавића брду · 42

Смрти родитеља · 46

Моје рушне сестре · 49

ЛИСТАЊЕ ЧУВАРКУЋЕ · 51

Као преци · 53

Похођење завичаја · 54

Пјесма страху из дјетињства · 55

Зима у Брвачкој планини · 56

Црвено слово · 57

Сјенари у Брђанима · 58

Опustoшено село · 59

Псећа свадба · 60

Осиновљење сна · 61

Одлазак оца · 62

Питање на прагу родне куће · 63

Виновник · 64

Епитаф на гробу моје мајке · 66

САДРЖАЈ · 67

НЕДЕЉКО ЗЕЛЕНОВИЋ
ЧУВАРКУЋЕ И РАСКУЋЕНИЦИ

Издавач

Матична библиотека,
Источно Сарајево

Главни и одговорни уредник
Љиљана Кнежевић

Уредник
Милан Нинковић

Рецензенти
Владимир Настић
Симо Кларић

Ликовно-графичка обрада
Наташа Лучић

Коректура
Михајло Баб ић

Штампа и увез
Графичка радионица БОСМИЈА
Источно Сарајево

Тираж
500

Прво издање, 2007.

ISBN 978-99938-856-4-1

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

821.163.41-1

ЗЕЛЕНОВИЋ, Недељко

Чуваркуће и раскућеници / Недељко Зеленовић .
- 1. изд. - Источно Сарајево : Матична библиотека, 2007
(Источно Сарајево : Графичка радионица Босмија) .
- 69 стр. ; 21 см. - (Савремена поезија)

Тираж 500.

ISBN 978-99938-856-4-1

COBISS.BH-ID 282648